

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: INBTB63**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul): NATO történet**
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul): History of NATO**
- 4. Kreditérték: 3**
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják): Nemzetközi biztonság- és védelempolitikai alapszak**
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése: Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Műveleti Támogató Tanszék, Katonaföldrajzi és Tereptan Szakcsoport**
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata: Siposné Prof. dr. Kecskeméthy Klára ezds., egyetemi tanár**
- 8. A tanórák száma (előadás+gyakorlat)**
 - 8.1. összes óraszám: 30 óra**
 - 8.1.1. Nappali munkarend: 16+14 óra**
 - 8.1.2. Levelező munkarend: —**
 - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 1+1 óra**
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):**

A tantárgy oktatásának célja megismertetni a hallgatókkal a NATO megalakulásának előzményeit, körülményeit, a politikai-katonai szövetség történetét napjainkig, amely megalapozza a nemzetközi biztonság és védelempolitikai alapképzési szakos hallgatók szakmai felkészülését. Célkitűzés a Szövetség értékeinek és érdekeinek, a partnerségi kapcsolatainak (PfP, MD, ICI, stratégiai és globális partnerek), napjaink hatalmi viszonyrendszerei geopolitikai, geostratégiai jellemzőinek, stratégiai koncepcióinak, a NATO 2010 utáni történetének legfontosabb fejleményei bemutatása.
- 10. A tantárgy szakmai tartalma (angolul):**

The course objective is designed to provide knowledge about the antecedents and circumstances of the formation of the Alliance, and the history of the political-military alliance, as part of the international security and defense policy studies. The course focuses and examines the importance of collective security, the values and interests of the Alliance, its partner relations and policy (PfP, MD, ICI, Partners Across the Globe), partners' contribution to overall security of the euro-atlantic territory and the World, introduces the geopolitical, and geostrategic characteristics today's power relation systems, with major developments in NATO's post-2010 history.
- 11. Előrendő kompetenciák (magyarul):**

A hallgatók megismerik a Szövetség megalakulásának előzményeit, történetét, a hidegháború időszakának jellemzőit, elsajátítják a különböző partnerségi kapcsolatok jellemzőit, ismérveit, valamint a regionális politikai-katonai Szövetség globális partnerségi kapcsolatait, a stratégiai koncepcióit.

12. Elérendő kompetenciák (angolul):

Students will learn about the foundation of the Alliance, its history, characteristics of the Cold War period, learn the characteristics of the various partnerships, criteria, and regional political-military Alliance global partner relations, and its strategic concepts.

13. Előtanulmányi kötelezettségek: nincs**14. A tantárgy tematikája (15 pontban):**

14.1. Bemutakozás, a tantárgy tematikájának bemutatása. A számonkérés módjainak ismertetése.

14.2. Teherán, Jalta, Potsdam - a hidegháború kialakulása

14.3. A NATO megalakításának előzményei (Ríói Szerződés, Dunkerque-i Szerződés, Brüsszeli Szerződés, Vandenberg határozat)

14.4. A Washingtoni Szerződés; a NATO struktúrájának kialakulása

14.5. Marshall terv, Berliini Bloká

14.6. Az első három bölcs szerepe, Görögország és Törökország tagsága, a NATO és az NSZK-kérdés, Berliini Fal

14.7. Szuez és hatása; a belső konfliktusok (Ciprus, a nukleáris fegyverek kérdése, Franciaország kilépése a katonai szervezetből)

14.8. A Harmel-jelentés és az európai enyhülés, a második 3 bölcs szerepe

14.9. A kis hidegháború és a NATO, Spanyolország tagsága. Gorbacsov hatása a NATO politikájára. A londoni nyilatkozat (1990)

14.10. A NATO a kilencvenes években; az 1991-es stratégiai koncepció (délszláv válság, partnerség, bővítés); az 1999-es stratégiai koncepció. 2010-es stratégiai koncepció.

14.11. A NATO globális partnerkapcsolatai (PfP, Mediterrán Párbeszéd Isztambul Együttműködési Kezdeményezés, Globális partnerek)

14.12. NATO stratégiai partnerei (Oroszországi Föderáció, Ukrajna, Georgia)

14.13. NATO 2010 után

14.14. Zárthelyi-ismeretszint felmérés

14.15. Összefoglalás, konzultáció, felkészülés a kollokviumra

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: Évente / 4. szemeszter**16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége:**

Részvétel az előadások minimum 60 %-án.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

17.1. Évközi feladat a kurzus elméleti tananyagához kapcsolódó prezentációk készítése és megvitatása.

17.2. Évközi feladat a kurzus elméleti tananyagához kapcsolódó tanulmány megírása a NATO története témakörökből.

17.3. A NATO tevékenységéhez kapcsolódó alapfogalmak, rövidítések, országkódok, és a kapcsolódó topográfiai névanyag elsajátítása.

17.4. A számonkérés formája: kollokvium

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

Évközi prezentáció és tanulmány legalább elégséges értékeléssel történő teljesítése az előadások, a foglalkozások, a kötelező és ajánlott irodalom ismeretéből.
Zárthelyi dolgozat írása a 14. foglalkozáson ismeretszint felmérése céljából.

19. Irodalomjegyzék (magyarul):**19.1. Kötelező irodalom:**

- A washintoni szerződés
http://www.mfa.gov.hu/kum/hu/bal/Kulpolitikank/Biztonsagpolitika/NATO_dokumentumok
- Szenes Zoltán – Tóth Péter (szerk.): Tíz éve a NATO-ban. Zrínyi Kiadó, Budapest, 2009. 143. oldal, ISBN 9633274279
- A szövetségi partnerségi programok múltja, jelene és jövője, Szerkesztette: Kiss Petra, Szenes Zoltán Zsolt Melinda, 2014. Budapest: Nemzeti Közszolgálati Egyetem, 2014. 195 oldal
- Szenes Zoltán: Új bor a régi palackban? A walesi NATO-csúcs, 2014. 3-4. szám, Hadtudomány, pp. 3-21.

19.2. Ajánlott irodalom:

- Fischer Ferenc: A megosztott világ történelmi-politikai atlasza 1941-1991, IKVA, Budapest, 1993. 399 oldal, ISBN 963265070
- Fischer Ferenc: A kétpólusú világ. 1945-1989. Tankönyv és atlasz, Dialóg-Campus, Budapest-Pécs, 2014. 456 oldal, ISBN 9789639542853
- Földrajzi világtalasz, Cartographia Kiadó, 2012. 416 oldal, ISBN 9789633528150
- Történelmi világtalasz, Cartographia Tankönyvkiadó Kiadó, Budapest, 2007, 154 oldal, ISBN 9789633520024

20. Irodalomjegyzék (angolul):**20.1. Compulsory reading:**

- Partnership for Peace: Framework Document Issued by the Heads of State and Government participating in the Meeting of the North Atlantic Council, 11. Jan. 1994, Brussels, <http://www.nato.int/docu/comm/49-95/c940110b.htm>
- Study on NATO Enlargement, NATO HQ, Brussels, 03. September 1995. http://www.nato.int/cps/en/natolive/official_texts_24733.htm
- Report of the Committee of Three on Non-Military Cooperation in NATO
http://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_17481.htm
- The Future Tasks of the Alliance, The Harmel Report
http://www.nato.int/cps/en/natolive/official_texts_26700.htm
- Partnership for Peace: Framework Document Issued by the Heads of State and Government participating in the Meeting of the North Atlantic Council, 11. Jan. 1994, Brussels
- Founding Act on Mutual Relations, Cooperation and Security between NATO and the Russian Federation signed in Paris, France, 27 May, 1997
- Charter on a Distinctive Partnership between the North Atlantic Treaty Organization and Ukraine, 09 July, 1997
- Active Engagement, Modern Defence, Strategic Concept for the Defence and Security of the Members of the North Atlantic Treaty Organization, Adopted by Heads of State and Government, at the NATO Summit in Lisbon, 19-20 November 2010

20.2. Recommended reading:

- Klára Siposné Kecskeméthy: Global Partnership, NATO-Australia Relations, *Vojenské Reflexie*, 2012. Ročník VII. číslo 2. pp. 116-127.
- Siposné Kecskeméthy Klára: The Mediterranean, Science and Military (Veda a vojenstvo), 2012. Ročník 7, Číslo 2., pp. 60-68.
- Klára Siposné Kecskeméthy: Global Partnership, NATO-Japan relations, *Vojenské Reflexie*, 2014. Ročník IX. číslo 2. pp. 27-41.
http://www.aos.sk/casopisy/reflexie/vojenske_reflexieIX_2.pdf
- Klára Siposné Kecskeméthy-Ganbadrakh Tsend-Ayush: Global Partnership, NATO-Mongolia Relations, *Vojenské Reflexie*, Ročník XI. 2016/1. pp. 30-44.
- http://www.aos.sk/casopisy/reflexie/vojenske_reflexieXI_1.pdf

Budapest, 2017. november 06.

Siposné dr. Kecskeméthy Klára ezredes,
egyetemi tanár, tantárgyfelelős